

Ekonomika a řízení technické infrastruktury

doc. Ing. Jaroslav Hlaváč, CSc.

hlavac@vodarenska.cz

hlavac@vasgr.cz

Úvod

- Obecně o infrastruktuře – společenský režijní kapitál.
- Technická, sociální a ekonomická infrastruktura.
- Základní atributy technické infrastruktury: pohyb materiálů, osob, energií a informací.
- Významný podíl přirozeného monopolu.

Přirozený monopol

- Regulace přirozeného monopolu:
- Co se reguluje : ceny, licence, autorizace, kvalita, plánování, spory.
- Kdo reguluje: regulátor, místní správa, regionální správa, centrální správa, mezinárodní společenství, soudy.
- Oddělitelné části

Varianta maximalistická

	regulátor	ministerstvo	místní orgány	soudy
Ceny	X			
Licence	X			
Autorizace	X			
Kvalita	X			
Plánování		X	(X)	
spory	X			(X)

Varianta minimalistická:

	regulátor	ministerstvo	místní orgány	soudy
Ceny			X	
Licence			X	
Autorizace		(X)	X	
Kvalita		X		
Plánování			X	
spory				X

Možné modely regulace

	regulátor	místní	centrální	soudy
ceny	X			
licence		X		
autorizace			X	
kvalita			X	
plánování			X	
spory				X

Jiná možnost regulace

	regulátor	místní	regionální	soudy
ceny	X	X		
licence			X	
autorizace			X	
kvalita	X			
plánování			X	
spory				X

Ekonomické nástroje regulace

- Náklady
- Cena.
- Zisk

Regulace ceny

- Normativní a pozitivní teorie
- Regulace na úroveň mezních nákladů, průměrných nákladů, aukcí, postupné otevírání trhu

Principy regulace.

- Zásadně lze odlišit dvě protichůdné teorie (hypotézy) ekonomické regulace:
- Normativní teorie regulace vycházející z otázky, ve kterých případech jsou státní zásahy do soutěže skutečně smysluplné a nutné „...*můžeme z ekonomických důvodů regulovat?...*“ Aktuálně finanční trhy, energie z jádra dle „zelených a Rakušanů“.
- Pozitivní teorie regulace, která zkoumá konkrétní politická, historická a ekonomická východiska regulace, podstatu jejich nástrojů a míru jejich využívání „...*proč regulujeme a budeme regulovat?...*“.

Regulace efektivnosti

- Komparace
- Benchmarking
- Best practices
- Zákonné sankce
- Smluvní sankce
- Monitoring
- Systémy řízení jakosti

Další atributy technické infrastruktury

- Prostorový aspekt.
- Provozní rezervy.
- Strategické plánování a koncepce.

Náklady, výnosy, zisk

- Adresnost a neadresnost služeb.
- Členění nákladů.
- Provozní a neprovozní výnosy
- Zisk a jeho přiměřenost

Cena a její tvorba

- Poptávkový princip
- Nákladový princip
- Sociální princip
- Složky ceny : paušál, cena za množství (standard, progrese, sleva), cena za připojení.

Majetkové vztahy

- Infrastrukturní a provozní majetek
- Smíšené a oddělené modely vlastnictví

Smíšené modely

- Magistrátní model
- Odborně zaměřené firmy – obchodní, příspěvkové, neziskové

Wiener Wasserwerke (MA 31)

Obchodní společnost ve vlastnictví města

- **Spalovna a komunální odpady Brno, a. s.**
- Zkratka: SAKO Brno, a.s.
- Internet: www.sako.cz
- Právní forma: akciová společnost
- Akcionář: Statutární město Brno 100%
- za rok 2009 vykazuje zisk 25,8 mil. Kč před zdaněním.

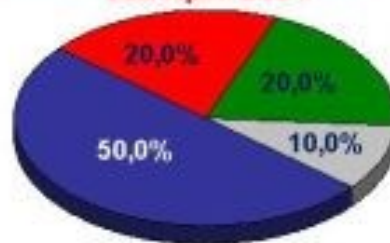
Oddělené modely (vč. PPP)

- Obslužný (provozní) model – Servis contract
- Nájemní model (management contract nebo lease contract)
- Koncesní model
- Licenční model
- Další variace, týkají se hlavně rozvoje infrastruktury (BOT, BOOT, BOO)

Letiště Vídeň – podíly na majetku

**Nach Verkauf der ÖIAG Anteile
seit April 2001**

Úloha veřejné správy v technické infrastruktuře

- Utváření prostředí
- Majitel, provozovatel, podílník
- Reprezentant spotřebitelů
- Veřejná kontrola

Management technické infrastruktury – jeho specifika

- Plánování – superstrategické a generelní.
- Organizování – integrace, dezintegrace, diverzifikace.
- Personalistika – stabilita, kvalifikace, spolehlivost.
- Vedení – samostatnost, kompetence, motivace
- Kontrola – preventivní, následná, externí, přiměřená

Vnější vlivy

- Obecné pozitivní a negativní externality
- Substituenty a komplementy
- Marketing, práce s veřejností.

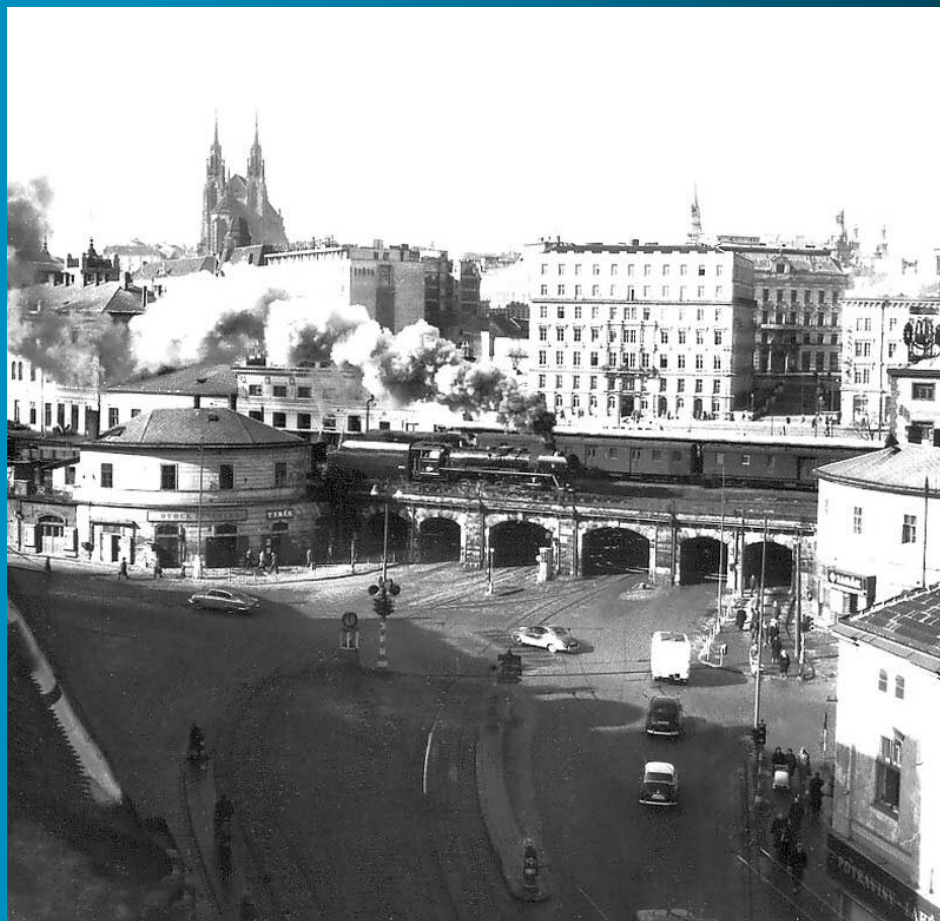
Prostorové aspekty a významy

- Souvislost s rozvojem území – územní plánování
- Podmiňující vliv – „zasítování“
- Stimulační vliv – investice, ekonomický růst, sociální klima.

Brno, Koliště před 100 lety

a před 50 lety

... a 25.2.2008

ČOV Náměšť n. O. 2007

Děkuji za pozornost,
stůjte na zemi

hlavac@vasgr.cz

